

Vážené dámy, Vážení pánové, kolegyně a kolegové,

po dlouhé a poctivé úvaze a po mnoha večerech četby a seznamování se s Lisabonskou smlouvou, jsem se rozhodl před Vás předstoupit a sdělit Vám skutečnost, že obsah Lisabonské smlouvy je dle mého názoru pro Českou republiku závažnou tematikou. A to nejen z hlediska jejího obsahu, ale též z hlediska obav o zachování zdravého demokratického procesu nejen v rámci našeho státu, ale napříč evropským kontinentem. Jistě se mnou budete všichni souhlasit, když prohlásím, že imperativem demokracie, je možnost svobodného rozhodování. A to nejen v rámci státu a jeho demokraticky volených zástupců, ale i se zásadním aspektem svobody občanů každého státu. A právě toto Lisabonská smlouva svým celkovým obsahem a vyzněním zadává k těmto obavám jistý precedent. Když jsem použil tezi, že imperativem demokracie, je možnost svobodného rozhodování, tak smyslem demokracie je státní suverenita, jelikož pouze o princip suverenity jednotlivých signatářských států Evropské Unie se může opírat demokracie a demokratický proces, který je nejpřirozenějším politickým systémem, který na světě existuje. Tedy cokoliv, co zpochybňuje suverenitu a svobodu rozhodování je potenciálním nepřítelem demokracie.

Již celá léta se slovní spojení Evropská Unie skloňuje ve všech pádech na všech politických úrovních. Avšak! Když se mě dostalo do rukou pracovní znění Lisabonské smlouvy a počal jsem se čtením jeho prvních stran položil jsem si znepokojivou otázku – sám sobě, a nyní ji pokládám i Vám. Hovoříme o Evropské Unii, jako o něčem co dobře znáte, jako o něčem co všichni vnímáme, jako výsledek přirozeného integračního procesu, který trvá více než šedesát let. Avšak, abychom něčemu mohli skutečně porozumět, musíme znát a ovládat to, čím se tento celek – Evropská Unie vymezuje vůči svým členům a čím dokládá svou platnost. Nyní tedy zmíněná otázka. Kdo z Vás četl Smlouvu o Založení Evropské Unie, Smlouvu o založení Evropského hospodářského společenství, Smlouva o založení Evropského společenství pro atomovou energii, Smlouva o založení Evropského společenství uhlí a oceli, dále Niskou smlouvu, Amsterodamskou smlouvu, tzv. Jednotný evropský akt, Smlouvu o přistoupení České republiky do Evropské Unie a to jsem nevyjmenoval ještě další smlouvy a protokoly, které jsou v platnosti. Je mezi námi někdo takový, kdo je schopen přijít a z patra minimálně ve dvouhodinovém projevu srozumitelně vysvětlit význam všech těchto dokumentů, jejich obsah a vzájemné kontinuity, kdo je schopen prezentovat závažné body výše zmíněných smluv a zároveň význam těchto bodů vyargumentovat a propojit ve smysluplný proslov. Určitě mě dáte za pravdu, že takový člověk by byl pro nás velmi cenný. Jen pro doplnění uvedu, že se jedná o tisíce stran složitých textů. A nyní hovoříme o Lisabonské smlouvě a znovu se ptám. Kdo z nás ji četl? A ptám se dál. Kdo z nás, který ji četl ji porozuměl? Ptám se proto, že se jedná o Lisabonskou smlouvu pozměňující smlouvu o Evropské unii a smlouvu o fungování Evropské unie. Z toho samozřejmě plyne, že je třeba prostudovat nejen onu tzv. Lisabonskou smlouvu, ale též je třeba znát obsah obou smluv, které Lisabonská smlouva pozměňuje. Považuji tedy za naprosto nesprávné z hlediska politické čistoty rozhodování rozhodovat o něčem, čehož obsah dokonale neznáme. Mějme na paměti, že jsme volení zástupci a jsme odpovědní svým voličům za kompetentní rozhodování, jehož kompetence musí být podložena znalostí.

Na našem sjezdu na základě vystoupení ministra Cyrila Svobody, bylo doporučeno Lisabonskou smlouvu ratifikovat. Já jsem se hlasování zdržel. A to proto, že jsem již značnou část Lisabonské smlouvy přečetl, ale též proto, jelikož jsem si kladl otázku – co vše je třeba znát, aby bylo možno něco obhajovat zdaleka nejen z politického hlediska, ale především z faktologického hlediska a z precizního vysvětlení pozice naší

republiky. A právě na základě těchto zásadních skutečností, jsem si dal osobní úkol, samozřejmě s mým týmem poradců prostudovat Lisabonskou smlouvu a obě další smlouvy, které tato pozměňuje. Jedině tak totiž mohu hovořit o tom, že jsem kompetentní k tomu se k něčemu postavit tak, jak mě ukládá můj volený mandát. A na tyto myšlenky navazuje základní aspekt tzv. politické demokracie a tou je dialog o řešené problematice. A tato problematika není ledajaká – jedná se o historické rozhodnutí, které ovlivní zcela zásadním způsobem tvář a postavení České republiky za jejíž vznik bojovali celé generace našich předků. Ale jak chceme uskutečnit dialog, když obsah Lisabonské smlouvy zná v současné době minimum z nás? Proto je jistě správná cesta, nechat posoudit Lisabonskou smlouvu Ústavním soudem. Avšak v této souvislosti je třeba také konstatovat, že Ústavní soud bude posuzovat ústavnost této smlouvy. Ale to v žádném případě není jediné hledisko, o které je možné názor každého z nás opřít. Ať již výsledek rozhodnutí Ústavního soudu bude jakýkoliv, jsme povinni i my znát dokonale obsah této smlouvy. Je totiž nepřípustné, aby kdokoliv mohl vznést námitku, že jsme alibističtí a necháváme rozhodování na Ústavním soudu. Ústavnost, či neústavnost této smlouvy v rámci Ústavy naší republiky je jedna věc. Ale obsah smlouvy druhá.

Je nemožné, abych zde vysvětloval celou problematiku a obsahovou stránku Lisabonské smlouvy. To bych tu stál a hovořil týden. Pro tento projev tedy vyberu pouze jeden z mnoha aspektů a tím je suverenita České republiky. To je pro mě zásadní hodnota státnosti a je povinností každého zákonodárce tuto suverenitu, tak těžce vybojovanou za každou cenu udržet takovou, jaká je nyní a především ji chránit. Začnu tím, že projevem suverenity státu, je schopnost a možnost říci „NE“.

Lisabonská smlouva toto „NE“ nahrazuje systémem většinového rozhodování. A to je omezení suverenity a státnosti jako takové, jelikož pokud nebudeme s něčím co Unie bude mít zájem uskutečnit souhlasit, není nám to nic platné, když většina bude pro. Ještě stále platí, že pokud jeden ze států Unie má na něco jiný názor, tak může uskutečnit své veto právě na základě své suverenity, tedy státnosti. Dle Lisabonské smlouvy pokud budeme chtít uzavřít pro naši republiku výhodný mezinárodní kontrakt, nemůžeme tak učinit, bez souhlasu Unie – většinového. Pokud se dle Lisabonské smlouvy Evropská Unie rozhodne na základě většiny přijmout legislativu, s kterou nebudeme souhlasit, musíme ji přijmout. Je zde snad někdo Vážené kolegyně a kolegové, kdo je ochoten implementovat legislativu, s kterou nebude souhlasit a bude muset tak učinit na základě rozhodnutí většiny? Nevím zda je to demokratické. Je to demokratické vůči našim občanům, jejichž názor zastupujeme a jsme vůči nim povinni chránit demokracii, svobodu a tím pádem naši suverenitu?

Jako varování nejvyššího stupně a zároveň potvrzení mých výše řečených myšlenek uvedu toto. V našem případě Evropská unie dosud nevydala oficiální překlad Lisabonské smlouvy, takže se bude hlasovat o něčem, co oficiálně nebude k dispozici v českém jazyce. Potvrzujete to citace: *„Připravili jsme konsolidovaný text tohoto znění. Chci upozornit, že to je fakticky samizdat a že Česká republika přistoupila k vydání toho na vlastní náklady, protože generální sekretariát Evropské rady na tlak některých členských zemí neposkytl konsolidované znění v jednotlivých národních jazycích, tak jak bývá zpravidla zvykem. Proč tomu tak bylo, to nechávám k vaší úvaze.“* Konec citace. Tento fakt ostatně přiznal v mnoha médiích pan ministr Alexander Vondra. Pan ministr tedy řekl: *„tak jak bývá zpravidla zvykem.“* Já však říkám, že se jedná o povinnost. A tuto povinnost nestanovuje nic jiného, než sám jednací řád Evropské Unie, dle Smlouvy o Evropské Unii. A v této smlouvě článek 55/1 říká, že existuje znění smlouvy ve všech jazycích signatářských zemí EU přičemž všechna znění mají stejnou platnost, smlouva bude uložena v archivu vlády Italské

republiky, která předá její ověřený opis všem vládám ostatních signatářských států. Čl. 358 Smlouvy o fungování Evropské Unie článek 55/1 potvrzuje a vzhledem k tomu, že čl. 55 Lisabonská smlouva nemění, vztahuje se i na ni. Pakliže ctíme slavné tradice naší země a je v nás alespoň kus zdravé národní hrdosti, tak na základě prohlášení pana ministra Vondry se vlastně bavíme se o něčem, co je zřejmě problémem ratifikovat. Jestliže některé členské země EU vytvořili tlak, aby nám nebylo předloženo konsolidované znění v úředním jazyce, tak není pochyb o tom, že se jedná dle mého názoru o nedemokratický přístup. Skutečný politik, nemůže tento přístup nikdy akceptovat, natož tento přístup přijmout, jako první signál přicházející s Lisabonskou smlouvou.

Rád bych ještě vysvětlil skutečnost, že zde probíhá diskuze, je-li Lisabonská smlouva ústavním dokumentem, či nikoliv. Naši legislativci konstatovali, že se Lisabonská smlouva minimálně liší od konceptu nepřijaté smlouvy Ústavy pro Evropu. Z tohoto vyjádření tedy plyne, že se jedná i v případě Lisabonské smlouvy o ústavní dokument. Povšimněte si ale, že jak v Lisabonské smlouvě, tak ve smlouvě Ústavy pro Evropu zaznívá slovo smlouva. Je to proto, že nelze schválit společnou Ústavu suverénních států. Vždy je tedy použít slova smlouva a nazírat na tuto listinu, jako na ústavní dokument a nikoliv jako na Ústavu, například ve smyslu skutečné Ústavy, jakou má Česká republika. K tomu, aby byla možnost vytvořit Ústavu suverénních států je třeba voleného konventu – zdůrazňuji voleného konventu - a tím v tomto případě je za naši zemi Parlament. Ovšem konvent má právo navrhopvat a provádět změny navržené Ústavy. Avšak Lisabonská smlouva si vynucuje rozhodnutí „ANO“, či „NE“. Je to skutečně pramalý segment vlivu, který nám dopřává Evropská Unie v souvislosti s Lisabonskou smlouvou. A to, že se jedná o ústavní dokument potvrzuje i skutečnost, že pro ratifikaci je potřebná 3/5 většina.

Závěrem bych chtěl poděkovat za veřejné vyjádření pana ministra Vondry, že konstatoval stanovisko generálního sekretariátu Evropské rady, že na tlak některých členských zemí neposkytlo konsolidované znění Lisabonské smlouvy v jednotlivých národních jazycích. Pokud si toto prohlášení pana ministra dobře vykládám, tak sám říká, že ponechá na naší úvaze jakou optikou budeme na tento fakt hledět.

Získal jsem desítky, možná stovky voličů pro vstup České republiky do Evropské Unie před čtyřmi lety a proto mým přáním je, aby Česká republika byla v Evropské Unii suverénním státem. Proto se připojuji ke stanovisku Výboru pro záležitosti Evropské Unie, předneseným kolegou Sefzigem, aby projednávaný dokument posoudil Ústavní soud.

Děkuji Vám za pozornost.

Ing. Josef Kalbáč
(1. místopředseda senátorského klubu KDU-ČSL)